

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

ODLUKA

Zahtjev br. 73553/16
Tomislav TONČIĆ
protiv Hrvatske

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući 29. ožujka 2022. u odboru u sastavu:

Péter Paczolay, *predsjednik*,

Alena Poláčková,

Davor Derenčinović, *suci*,

i Liv Tigerstedt, *zamjenica tajnice Odjela*,

uzimajući u obzir:

zahtjev (br. 73553/16) protiv Republike Hrvatske koji je hrvatski državljanin g. Tomislav Tončić, koji je rođen 1938. godine i živio je u Zagrebu („podnositelj zahtjeva”) i kojeg je zastupala gđa I. Bojić, odvjetnica iz Zagreba, podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija”) dana 1. prosinca 2016.;

odluku da se Vladu Republike Hrvatske („Vlada”), koju je zastupala njezina zastupnica, gđa Š. Stažnik, obavijesti o zahtjevu;

odluku da se zahtjevu dade prvenstvo (pravilo 41. Poslovnika Suda);

očitovanja stranaka;

nakon vijećanja odlučuje kako slijedi:

PREDMET SPORA

1. Predmet se odnosi na poštenost kaznenog postupka koji se vodio protiv odvjetnika zbog lažnog prijavljivanja triju sutkinja zbog zlouporabe položaja i ovlasti.

2. Podnositelj zahtjeva, koji je bio odvjetnik, zastupao je obitelj G. u parničnim postupcima u vezi s nekoliko imovinskih sporova (za detaljne činjenične informacije vidi *Gurdulić i drugi protiv Hrvatske* (odl.), br. 5076/09, stavci 3. – 30., 8. travnja 2014.). U jednom od tih postupaka,

dana 17. listopada 2005. izvanraspravno vijeće Županijskog suda u Splitu odbilo je tužbeni zahtjev obitelji G.

3. Dana 16. siječnja 2006., prema uputi obitelji G., podnositelj je podnio kaznenu prijavu protiv triju sutkinja tog vijeća zbog navodne zlouporabe položaja i ovlasti. Naveo je da su, unatoč tome što su sutkinje kompetentne, namjerno su pogrešno primijenile domaće pravo i donijele nezakonitu presudu, koja je bila u suprotnosti s jednom ranijom presudom Vrhovnog suda kojom je odlučeno o istom prethodnom pitanju.

4. Dana 2. veljače 2006. kaznena prijava je odbačena. Županijsko državno odvjetništvo u Splitu objasnilo je da za osnovanu sumnju da je došlo do zlouporabe položaja i ovlasti moraju postojati određeni dokazi, koji nisu postojali u kaznenoj prijavi. S obzirom na samostalnost sudbene vlasti, suci u načelu nisu vezani ranijim odlukama drugog suda. Odluke nižih sudova koje odstupaju od mišljenja višeg suda mogu se ukinuti samo upotrebom primjerenih pravnih sredstava i ne mogu poslužiti kao osnova za stegovni postupak protiv suca, a pogotovo ne za kazneni progon. Kriminalizirati odluku jednog suca samo zato što se razlikuje od ranije odluke drugog suda predstavljalo bi nezakonito i protuustavno zadiranje u funkcioniranje sudbene vlasti.

5. Dana 24. rujna 2007. Županijski državni odvjetnik u Splitu podnio je optužnicu protiv podnositelja zahtjeva zbog lažnog prijavljivanja kaznenog djela na temelju članka 302. stavka 1. Kaznenog zakona.

6. Dana 28. svibnja 2010. podnositelj zahtjeva zatražio je uvid u kazneni spis predmeta protiv njega. Podnositelj zahtjeva ponovio je taj zahtjev 7. lipnja 2010. godine. Dan kasnije, raspravna sutkinja naložila je da se preslike cijelog spisa, osim nekoliko stranica, otpreme podnositelju zahtjeva. Podnositelj zahtjeva nakon toga je bezuspješno tražio izuzeće raspravne sutkinje.

7. Dana 14. listopada 2010. podnositelj zahtjeva ponovno je zatražio presliku cijelog spisa, a njegov je zahtjev uvažen 21. listopada 2010. Suđenje je počelo 10. studenoga 2010.

8. Tijekom postupka podnositelj je predložio da se saslušaju tri dotične sutkinje, g. G.-a kao njegova klijenta u parničnom postupku i još tri osobe koje su trebale svjedočiti da su određeni dokumenti nezakonito dostavljeni Županijskom sudu u Splitu u parničnom postupku iz kojeg je proizašla kaznena prijava. Na ročištu od 21. listopada 2011., tijekom saslušanja sutkinje A.M., podnositelju zahtjeva i njegovu odvjetniku bilo je zabranjeno postavljati joj daljnja pitanja o meritumu navedenog parničnog postupka jer je već izjavila da ga se ne sjeća, a vođenje i ishod tog postupka bili su nevažni za kazneni postupak protiv podnositelja zahtjeva. Raspravni sud odbio je i saslušati još troje svjedoka koje je predložio podnositelj zahtjeva u vezi s navodno nezakonito dostavljenim dokumentima smatrajući ih nevažnima za činjenično stanje dotičnog kaznenog postupka.

9. Dana 21. listopada 2011. Općinski sud u Šibeniku proglasio je podnositelja zahtjeva krivim za kazneno djelo koje mu je stavljeno na teret i izrekao mu je novčanu kaznu. Taj sud je smatrao da je podnositelj zahtjeva kao odvjetnik morao znati da se odluka sudaca u nekom predmetu, utemeljena na mjerodavnom zakonodavstvu, sudskoj praksi i Ustavu, ne može smatrati kaznenim djelom, bez obzira je li njegova stranka zadovoljna tom odlukom. Stoga je svoju stranku trebao poučiti da se kaznena prijava ne može podnijeti protiv sudaca zbog odluka koje su donijeli. Umjesto toga, prema iskazu g. G.-a, podnositelj je svojoj stranci rekao da se podnošenjem kaznene prijave protiv sudaca može „utjecati na slučaj”. Taj sud je stoga zaključio da je kaznenu prijavu zapravo podnio podnositelj, a ne njegova stranka, koja je izjavila i da ne zna zbog kojeg je kaznenog djela prijava podnesena.

10. Dana 5. siječnja 2012. Županijski sud u Šibeniku potvrdio je prvostupanjsku presudu u žalbenom postupku. Ustavni sud odbio je ustavnu tužbu podnositelja zahtjeva dana 25. svibnja 2016. godine.

11. Podnositelj zahtjeva prigovorio je na temelju članka 6. Konvencije zbog nepoštenosti postupka, konkretno, da mu nije dano dovoljno vremena za pripremu svoje obrane jer je odbijen njegov zahtjev za uvid u spis, da mu je raspravni sud zabranio postavljati daljnja pitanja svjedokinji A.M. i da je odbio saslušati daljnje svjedoke ključne za njegovu obranu. Prigovorio je i na temelju članka 7. Konvencije da nije trebao biti osuđen za dotično kazneno djelo jer je djelovao prema uputama svoje stranke i stoga nije imao izravnu namjeru lažno prijaviti sutkinje, što je predstavljalo bitno obilježje kaznenog djela za koje je proglašen krivim.

OCJENA SUDA

A. Uvodna napomena

12. Podnositelj zahtjeva preminuo je 1. srpnja 2021. godine. Dana 9. srpnja 2021. njegova supruga i dvoje djece izrazili su želju da ustraju sa zahtjevom u njegovo ime, čemu se Vlada usprotivila.

13. U skladu sa svojom dobro utvrđenom sudskom praksom o tom pitanju (vidi *Mile Novaković protiv Hrvatske*, br. 73544/14, stavci 33. – 34., 17. prosinca 2020., s daljnjim referencama), Sud smatra da nasljednici podnositelja zahtjeva imaju aktivnu legitimaciju za nastavak postupka umjesto podnositelja zahtjeva te odbija prigovor Vlade u tom pogledu.

B. Navodna povreda članka 6. Konvencije

1. Članak 6. stavak 1. i stavak 3. točka (b) Konvencije

14. Opća načela koja se odnose na odgovarajuće vrijeme za pripremu obrane na temelju članka 6. stavka 1. i stavka 3. točke (b) Konvencije

izložena su u predmetu *Gregaćević protiv Hrvatske* (br. 58331/09, stavci 49. – 52., 10. srpnja 2012.).

15. Primjenjujući ta načela na ovaj predmet, Sud primjećuje da su podnositelju zahtjeva otpremljene preslike velikog dijela kaznenog spisa predmeta protiv njega već u lipnju 2010. godine. Unatoč određenom odlaganju, Vlada je navela, a podnositelj zahtjeva nije izrazio neslaganje s tom tvrdnjom, da mu je preslika cijelog spisa otpremljena 21. listopada 2010., a glavna rasprava protiv njega započela je 10. studenoga 2010. (vidi stavak 7 ove odluke).

16. Imajući na umu da predmet protiv njega nije bio posebno složen i da kazneni spis nije uključivao veliku količinu dokumenata, a osobito ne takvih dokumenata koji bi zahtijevali posebno vještačenje ili tumačenje, Sud smatra da je u danim okolnostima podnositelju zahtjeva bilo dano dovoljno vremena da djelotvorno pripremi svoju obranu.

2. Članak 6. stavak 1. i stavak 3. točka (d) Konvencije

17. Opća načela koja se odnose na ispitivanje svjedoka obrane na temelju članka 6. stavka 1. i stavka 3. točke (d) Konvencije izložena su u predmetu *Murtazaliyeva protiv Rusije* ([VV], br. 36658/05, stavci 139. – 168., 18. prosinca 2018.).

18. Sud primjećuje da je u svojem pisanom podnesku Općinskom sudu u Šibeniku podnositelj zahtjeva zatražio da se saslušaju tri dotične sutkinje, član obitelji G. i još tri osobe koje su trebale svjedočiti o dvama dokumentima koji su navodno nezakonito poslani Županijskom sudu u Splitu kad je odlučivao o predmetu podnositeljeve stranke. Raspravni sud saslušao je tri sutkinje i g. G.-a, te je odbio potonji prijedlog uz obrazloženje da je nevažan za optužbu protiv podnositelja zahtjeva za kazneno djelo.

19. Sud nadalje primjećuje da podnositelj zahtjeva nije pružio nikakva objašnjenja u prilog prijedlogu za saslušanje troje svjedoka, među ostalim o tome kako je i kada saznao za takvo navodno nezakonito postupanje pred Županijskim sudom u Splitu. Što je najvažnije, nije objasnio zašto bi iskazi tih svjedoka bili odlučni za optužbu protiv njega za kazneno djelo s obzirom da nijednu od tih činjenica nije naveo u kaznenoj prijavi protiv sutkinja, već je tvrdio da je nezakonitost njihova ponašanja isključivo u činjenici da su donijele odluku koja je u suprotnosti s prethodnom presudom Vrhovnog suda (vidi stavak 3. ove odluke).

20. Doista, Sud se slaže s domaćim sudovima da parnični postupci iz kojih proizlazi ovaj predmet nisu bili izravno odlučni u kontekstu kaznene osude podnositelja zahtjeva. U svakom slučaju, Sud je već ispitao te parnične postupke i zaključio da su odluke domaćih sudova bile na zadovoljavajući način obrazložene, a ne proizvoljne, i da je obitelj G. imala na raspolaganju dva pravna puta za rješavanje nedosljednosti sudske prakse u njihovu predmetu (vidi gore navedeni predmet *Gurdulić i drugi*, stavci 63. – 70.).

21. U takvim okolnostima, Sud je uvjeren da odlukom domaćih sudova da ne ispituju navedene svjedoke, kao i da zabrane podnositelju zahtjeva i njegovu odvjetniku da svjedokinji A.M. postavljaju daljnja pitanja o meritumu parničnog postupka, nije narušena cjelokupna poštenost postupka u ovom predmetu (usporedi *Bosak i drugi protiv Hrvatske*, br. 40429/14 i tri druga zahtjeva, stavak 117., 6. lipnja 2019., i gore navedeni predmet *Gregičević*, stavak 64.).

3. *Ostali prigovori na temelju članka 6. stavka 1. Konvencije*

22. Podnositelj zahtjeva dalje je tvrdio da je raspravna sutkinja nezakonito izmijenila raspravni zapisnik od 15. travnja 2011., da mu je pravo na žalbu bilo povrijeđeno nezakonitim dostavljanjem prvostupanjske presude i da su razlozi koje su iznijeli domaći sudovi kada su utvrdili njegovu krivnju bili nedostatni.

23. Kada je riječ o spornom raspravnom zapisniku, Sud primjećuje da je podnositelj zahtjeva u vezi s tim podnio kaznenu prijavu protiv raspravne sutkinje, koja je odbačena kao očigledno neosnovana. I drugostupanjski sud potvrdio je da nije bilo nikakvih nezakonitih izmjena zapisnika s ročišta. U takvim okolnostima, Sud ne može dovesti u pitanje zaključak dvaju domaćih tijela.

24. Kada je riječ o podnositeljevu prigovoru o njegovu pravu na žalbu, u kojem je uglavnom naveo da je dostava prvostupanjske presude bila nezakonita, Sud primjećuje da su i podnositelj zahtjeva i njegov branitelj pravovremeno podnijeli žalbe protiv prvostupanjske presude, koje žalbe je ispitao žalbeni sud. Drugostupanjska presuda sadržava konkretne odgovore na razne tvrdnje iznesene u objema žalbama i Sud nema razloga dovesti u pitanje poštenost postupka pred žalbenim sudom.

25. Općenitije, i kao odgovor na preostale pritužbe podnositelja zahtjeva, Sud smatra da one u biti po svojoj prirodi predstavljaju pritužbe „četvrtre instance” koje se odnose na tumačenje i primjenu prava od strane domaćih sudova na činjenično stanje predmeta. Međutim, nije zadaća Suda baviti se činjeničnim ili pravnim pogreškama koje su navodno počinili ti sudovi, osim ako su, i u mjeri u kojoj su, eventualno povrijedili prava i slobode zaštićene Konvencijom (vidi *García Ruiz protiv Španjolske* [VV], br. 30544/96, stavak 28., ECHR 1999-I).

26. Prigovor podnositelja zahtjeva u tom smislu predstavlja samo neslaganje s ocjenom dokaza od strane domaćih sudova, a Sud tu ocjenu ne smatra proizvoljnom, niti očigledno nerazumnom. Podnositelj je svoju osudu osporio i u žalbenom postupku i pred Ustavnim sudom i dano mu je dovoljno prilika da iznese svoje tvrdnje tijekom cijelog postupka. Podnositelj zahtjeva, i sam odvjetnik i zastupan po odvjetniku, bio je u mogućnosti djelotvorno voditi svoju obranu, očitovati se o inkriminirajućim dokazima bez ikakvih prepreka, predložiti dokaze koje je smatrao relevantnima te iznijeti svoju verziju događaja domaćim sudovima. Ništa u spisu ne upućuje da su zaključci

domaćih sudova bili proizvoljni ili na neki drugi način nepošteni ili da podnositelj zahtjeva nije imao pošteno suđenje.

4. Zaključak

27. Slijedi da su navedeni prigovori očigledno neosnovani i moraju se odbaciti u skladu s člankom 35. stavkom 3. točkom (a) i stavkom 4. Konvencije.

C. Navodna povreda članka 7. Konvencije

28. Mjerodavna načela proizašla iz sudske prakse Suda na temelju članka 7. Konvencije sažeta su u predmetu *Vasiliauskas protiv Litve* ([VV], br. 35343/05, stavci 153. – 155., ECHR 2015).

29. Podnositelj zahtjeva tvrdio je da je bio osuđen za lažno prijavljivanje iako je djelovao u ime svoje stranke, a sudovi nisu dokazali da je postupao s izravnom namjerom nužnom za počinjenje predmetnog kaznenog djela. Sud ponavlja da nije njegov zadatak da činjeničnu ocjenu domaćih sudova zamjeni vlastitom i opće je pravilo da je na tim sudovima da ocijene dokaze koji su im podneseni. Iako Sud nije vezan utvrđenjima domaćih sudova, u uobičajenim bi okolnostima bili potrebni uvjerljivi elementi da Sud odstupi od činjenica koje su utvrdili ti sudovi (vidi, primjerice, *Radomilja i drugi protiv Hrvatske* [VV], br. 37685/10 i 22768/12, stavak 150., 20. ožujka 2018.).

30. Sud nadalje primjećuje da su domaći sudovi utvrdili (vidi stavak 9. ove odluke) kako slijedi:

– da je podnositelj zahtjeva podnio kaznenu prijavu protiv triju sutkinja navodeći da su nezakonito donijele odluku u građanskom predmetu njegove stranke;

– da je podnositelj zahtjeva, kao iskusan odvjetnik, morao znati da suci ne mogu biti kazneno odgovorni samo zato što su o nekom predmetu odlučili na određeni način i da je, unatoč tome, svojoj stranci rekao da podnošenje kaznene prijave može biti način kako „utjecati na slučaj”; i

– da je podnositelj zahtjeva postupao s izravnom namjerom.

31. Prema mišljenju Suda, u ovom predmetu nema elemenata koji bi ga naveli da proturječi tim činjeničnim utvrđenjima domaćih sudova.

32. Iz toga slijedi da je ovaj prigovor očigledno neosnovan i mora se odbaciti u skladu s člankom 35. stavkom 4. Konvencije.

Iz tih razloga Sud jednoglasno

presuđuje da nasljednici podnositelja zahtjeva imaju aktivnu legitimaciju da ustraju u zahtjevu;

utvrđuje da je zahtjev nedopušten.

ODLUKA TONČIĆ protiv HRVATSKE

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 28. travnja 2022.

Liv Tigerstedt
Zamjenica tajnice

Péter Paczolay
Predsjednik

© 2022 Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava provjerio je točnost prijevoda, te proveo lekturu i pravnu redakтуру istoga.